SLOVENSKI POROČEVALEC

Štev.69. Št.Vid ob Glini Četrtek 2o.septembra 1945

ČEHI ZA TRST

Tudi češki listi prinašajo v zadnjem času mnogo člankov o Trstu. Skoro soglasno vsi češki listi poudarjajo,da bo Trst postal zares pristaniščе donavskega področja samo takrat,če bo v jugoslovanskih rokah, ker pripada vsako pristanišče svojemu zaledju,najbližje zaledje Trsta pa je slovensko.

Glasilo češkoslovaške narodno socialistične stranke"Slobodno slovo" piše pod naslovom "Trst - pristaniščе Češkoslovaške"sledeče:

"Trst,o katerega usodi bo odločeno te dni na mirovni konferenci z Italijo,ima dejansko za Češkoslovaško velik pomen,vendar samo v primeru,če bo zadoščeno pravici in bo Trst pripadel Jugoslaviji.Ni spora o tem,da pripada Jugoslaviji tudi po naravnem pravu in po zemljepisnem položaju.Trst more napredovati samo v primeru,če bo pristanišče srednje Evrope.To more biti samo takrat,če pripade državi,ki ima močno zaledje,to pa je Jugoslavija.

Edino Jugoslavija s številnimi progami proti Trstu more voditi enako carinsko politiko,ki bo Trstu omogočila,da postane pristanišče Srednje Evrope.V tem primeru bi imela Češkoslovaška v Trstu pristanišče in naša industrija bi mogla Trst popolnoma izkoristiti.Kar se tiče prebivalstva bi bil Trst bolj slovenski,če ne bi bilo fašistične italijanske politike. Odločitev Trsta Italiji bi pomenila ponovno žrtvovanje množic jugoslovan. sovstva in navajanje Italije k ekspanzijski politiki v smeri Balkana. Naše geslo"Trst Jugoslaviji" je vzklik za pravico in zavarovanje miru v Evropi."

MANIFESTACIJE V PRAGI ZA PRIKLJUČITEV TRSTA K JUGOSLAVIJI

V Pragi so bile 7.t.m. velike manifestacije z geslom"Trst Jugoslaviji".Mafestacije so bile prirejene v največji praški dvorani"Lucerna", ki more sprejeti več kakor 3.ooo oseb.Pobudo je dal pripravljalni odbor zveze prijateljev Titove Jugoslavije in Društva za kulturne zveze z Jugoslavijo.Velika dvorana "Lucerna"je bila natlačeno polna.Za glavnim odrom so bile zastave Češkoslovaške republike,Sovjetske zveze in demokratične federativne Jugoslavije.Dvorana je bila okrašena z velikimi slikami predsednika dr.Beneša,generalisima Stalina in maršala Tita. V dvorani so bili tudi napisi z gesli"Jugoslovanski Jadran - češkoslovaško morje!","Jugoslovanski port - češkoslovaško pristanišče!" Na teh manifestacijah so govorili znani češkoslovaški politični in javni delavci; govoril je tudi jugoslovan. poslanik v Pragi dr.Darko Černe. Govori so bili večkrat prekinjeni z odobravanjem,vzkliki Jugoslaviji kakor tudi s skandiranjem"Beneš:Tito:Stalin.

Tito prevzel vodstvo zun.ministrstva.

Dokler bo dr.Ivan Šubašič,ki ga je konec preteklega tedna odpoklical kap,bolan bo vodil posle zunanjega ministrstva maršal Tito.

Novi ameriški vojni minister.

Kakor smo včeraj sporočili,je odstopil amer.vojni minister Henry Stimson,ki je bil najstarejši član vlade /78 let/.Njegov naslednik je postal drž.podtajnik Patterson.

Angl.ministrski predsednik

Attlee je imel sinoči govor o problemu Indije.

Zakaj je poljska vlada odpovedala konkordat?

Kakor smo sporočili,je začasna poljska vlada narodne enotnosti odpovedala konkordat z Vatikanom.Sedaj pa je s poljske strani pojašnjeno, da je vlada to storila,ker da je Vatikan za okupacije Poljske kršil konkordat.Poljska vlada je obenem s tem dala zagotovilo,da bo kat. cerkev na Poljskem še naprej uživala popolno svobodo.

Bivši francoski ministrski predsednik

Andre Tardieu je umrl v Mentone.

S komunističnega shoda v Št.Vidu ob Gl.

Proteklo nedeljo je imela komunistična stranka v kino dvorani pri gru svoje prvo zborovanje.Na shod je prišlo okoli 300 ljudi,dobra polo-ca od njih moški,drugi ženske,[illegible] Med poslušalci je bilo opa-ti precej pristašev drugih strank.Odobravanje je bilo razmeroma skrom-no, itno je bilo,da so imeli za to organiziranih nekaj mladih deklet.

Dvorana je bil lepo okrašena;prevladovala je rdeča barva.Na čelni rani odra sta viseli komunistična in angleška zastava.V ozadju pa je la obšena podoba generalisima Stalina in napis"Tod dem Faschismus - Frei-it dem Volke";ob straneh je bilo še več drugih napisov,komunističnih ge-l. Seveda ni manjkal tudi komunistični simbol:srp in kladivo.

Zborovanje se je začelo s koračnico,ki jo je zaigrala domača šent-ška godba.Glavni govornik je bil Gärtner iz Beljaka, do leta 1934.socia-st. V svojem govoru je povedal najprej,da komunisti niso tako strašni, kor so jih slikali nacisti in kakor jih še sedaj nekateri hočejo prika-ti. V resnici so pa komunisti čisto dostojni ljudje,ki ne storc nikomur č žalega.Komunisti so pravi borci za svobodo in človečanske pravice. čejo predvsem socializacijo velekapitala in velepodjetij."No,to hočejo di socialisti",je dejal,"s katerimi imamo torej skupen smoter.V bistvu d komunisti in socialisti ni razločka,obojni hočemo isto,le da komunisti htevamo hitrejši tempo; socialisti so počasnejši.Bo pa že prišel čas,ko mo komunisti priskočili svojim tovarišem na pomoč,vzeli jih bomo pod zduho in jih tako prisilili,da bodo korakali vštric z nami".

Glede zasebne lastnine je govornik rekel,da bo ta ostala še naprej, sicer pa na Koroškem itak nimamo kaj deliti več;saj je že vse razdeljeno".

Spomnil se je tudi beguncev.Imenoma ni imenoval nobenega.Ko pa je tem vprašanju govoril,je padel nedklic zoper Madžare.Govorniku je žal, so Angleži tako obzirni do beguncev,ki da tega niso zaslužili,ker so delovali z nacisti in se borili proti zaveznikom. Povedal je zlasti tu-to,da imajo begunci boljšo hrano ,kakor pa jo ima domače koroško pre-valstvo. Razen tega pa begunci še kradejo;oni so tudi krivi nalezljivih olezni. Zahteval je,naj nas Angleži pošljejo nazaj,kamor spadamo.

Privoščil si je nadalje tudi izobraženstvo.Glede nastudirane inte-gence je dejal.da je bila vsa v službi nacizma,zato te tudi danes ni na lod. Ta inteligenca se je znala sedaj vtihotapiti v angleške službe.

Poln hvale pa je bil govornik do ruskih komunistov,za katere je di rekel,da prav zaprav niso komunisti,saj še ime sovjet.države to po-:Zveza sovjetskih socialističnih republik. "Pomisliti moramo,da so Rusi išli v vojskinem času na naše ozemlje,"je opravičeval ravnanje sovjet. jakov, "zato ne moremo zahtevati,da bi po človeško ravnali s prebival - tvom,saj tudi Nemci niso bili človeški v ruskih pokrajinah.Povsod so šu-ja:to in to so naredili,tam so pokradli,vse so izropali, če pa koga vpra-aš,ali je bil zraven,pa vsakdo pravi,da mu je to in drugo povedal neki ugi. To je sovražna propaganda,ki nas hoče samo oblatiti. In ženske so lorabljali.Smešno!Ali se mar dado posiliti tiste,ki hodijo v parih okrog? ecer pa od naturnih azijatskih narodov ne moremo zahtevati bogve kakšne ulture.Mar naj se mi bahamo s svojo kulturo?!Rajši imam",tako je zaključil govornik ta del svoje razlage,prirodnega človeka kakor pa kacga kulturnika.

Konferenca zunanjih ministrov 5 velesil v Londonu

Svet zunanjih ministrov je imel včeraj dve seji,na katerih je še naprej razpravljal o ital.jugoslovan.meji.O seji je bilo izdano urad.po-očilo,iz katerega je razvidno,da je svet naročil tajnikom,da morajo pono-vno preučiti vprašanje ital.jugoslovan.meje,določiti kar se da natančno etn-no mejo,zunaj katere bi ostalo kar se da malo Italijanov odn.Jugoslovanov. o pregleda takšne meje bo prišlo tudi na terenu samem. Glede Trsta pa so bili tajniki naročilo,da sestavijo načrt,kako naj se uredi Trst odn.nje ovo pristanišče,da bodo dane vse garancije [illegible] za nemoten promet, ako kakor velja to pri vseh mednarodnih pristaniščih.

Grški regent Damaskinos je včeraj zapustil London in odletel ~~London~~ PARIZ, kjer bo imel razgovore z [illegible] de Gaulleom.

Kitajski ministrski predsednik dr. Soong je včeraj prispel iz Londona v Pariz,kjer je imel takoj z general. de Gaulleom o kit.franc.razmerah.